

Polona Glavan

Pravzaprav

"Povej kaj," reče ona, ko izvije roko iz moje in jo nasloni na blazino. "Govori."

"Kaj naj govorim?" vprašam in dvignem glavo.

"Kar koli," reče. "Govori o vremenu, politiki, naju dveh. Kar hočeš. Samo govori."

"Zakaj?" vprašam.

"Kar tako," reče. "Rada bi te slišala."

"Slišala?" dvignem obrvi.

"Ja," reče. "Rada bi te enkrat zares, popolnoma slišala. Nimam pojma, kakšen si, ko govoriš."

"Pa saj veš, kakšen sem," rečem.

"Kako naj vem?" vpraša. "Kako na svetu naj to vem?"

"Pa saj se kar naprej pogovarjava," rečem.

"Mogoče," reče in me pogleda. "Ampak vseeno bi rada, da govoriš. Hočem, da govoriš o meni, se malo prazniš z besedami ... Kar koli."

"Mala," rečem.

"Sploh ni pomembno, ali te bom poslušala," reče. "Lahko, da bom razmišljala, ali gledala v strop, ali zaspala. Hočem samo, da govoriš. Samo meni."

"Aja," rečem.

Za hip umolkne in me stisne čez prste leve roke.

"Govori mi o tem, kar se bo zgodilo potem," reče.

"Kdaj potem?" vprašam.

"Potem," reče. "Jutri zjutraj, recimo."

"Zaljubljen bom vate," rečem.

"Jutri zjutraj?" vpraša.

"Ja," rečem. "Zaljubil se bom vate, ko te bom gledal, kako spiš."

"Sem lepa, kadar spim?" vpraša.

"Si," rečem. "Nedolžna si videti. Vedno se zaljubim vate, kadar te gledam, kako spiš."

"Ne verjamem," reče.

"Kako – ne verjameš?" vprašam in se dvignem na komolec. "Kaj ni to nekaj najbolj resničnega? Da se nekdo zaljubi vate, kadar te gleda, kako spiš?"

"Mogoče," skomigne. "Nisem še razmišljala o tem."

"Pa pomisli zdaj," rečem. "Spomni se tiste pravljičice, ko ... No, katera je že bila? Pepelka?"

"Trnuljčica," reče.

"Pa res," rečem. "Pozabil sem."

"Sram te bodi," reče. "Kako moreš pozabiti tako lepo pravljičico."

"Saj se je spominjam," rečem. "Samo imena mi bežijo."

"Aja?" nezaupljivo dvigne levo obrv.

"Res," prikimam. "Poglej: Trnuljčica se zbode v prst in zaspi za sto let. Potem pride princ, se zaljubi vanjo in jo zbudi s poljubom. Potem živi dolgo in srečno ter imata kup otrok." Zajamem sapo in pogledam v strop. "Vidiš. Vsega se še spomnim. Samo imena – to je tisto."

"Me boš zbudil s poljubom?" vpraša.

"Ne," odkimam. "Pustil te bom spati."

"Zakaj?"

"Da te bom lahko dlje gledal," rečem. "Kako spiš."

"Pa če bom že budna?" vpraša. "Boš potem tudi zaljubljen vame?"

"Ne vem," rečem. "Odvisno."

"Od česa?"

"Tako," skomignem. "Od pogleda. Mogoče se boš naslanjala na komolec in me gledala, takole malo posmehljivo ali pa za spremembo nežno ... No, če boš posmehljiva, se bom gotovo zaljubil."

"In če me ne bo več tukaj?" vpraša. "Kaj pa potem?"

"Potem bom jokal," rečem.

"In če te bom slišala in ti prinesla robček?" vpraša. "Čipkast, izvezen z mojim monogramom? Kaj pa potem?"

"Potem bom še bolj zaljubljen vate," rečem.

"Ampak tega ne bom storila, veš."

"Škoda," rečem. "Kajti če mi ne boš obrisala solz, se bom obesil."

"Samo poskusi," reče. "Samo poskusi kaj takega, pa te bom snela z vrvi in te z bulerjem po glavi. A hočeš to doživeti? A?"

"A ne bi še ti prišla zraven?" vprašam in ji kuštram lase nad očmi. "Sploh si ne moreš predstavljati, kako romantično bi bilo, če bi naju našli z vratovoma v isti zanki."

"Pa res," reče, in kljub temu da je v sobi tema, vidim sij zanimanja v njenih očeh. "Prav imaš. To bi bila blazna romantika. A bi naredila nekaj podobnega?"

"Lahko," rečem. "Ali pa še kaj boljšega."

"Kaj?" vpraša.

"Lahko bi kupila porcelanasto posodo v obliki srca," rečem. "Potem bi si prerezala žile in družno izkravela tja noter. Kaj praviš?"

"In potem bi se kri strdila in drugi bi jo zvrnili ven in nama jo postavili na grob? Mega!" reče z glasom, ki zrcali prehajanje v element. "V obliki srca. Noro!"

"Ja," rečem in se malo zamislim.

"Veš, kaj bi bilo tudi blazno lepo?" reče čez nekaj hipov in se skloni nadme.

"Kaj?" vprašam.

"Če bi šla na železniško križišče in se ulegla vsak na svoj tir," reče. "Prijela bi se za roke in čakala na vlak. Ko bi naju potem totalno raztrgalo, bi ostali samo najini roki, ki se trdno držita. To bi bilo naravnost legendarno, si predstavljaš?"

"Pa res," rečem. "Narediva to."

Spet malo pomolči.

"Kaj misliš, da bo prva stvar, ki se bo potem zgodila?" vpraša čez nekaj hipov.

"Vsi bodo govorili o naju," rečem.

"Vsaj to," reče. "Raje več."

"Čisto mogoče, da bojo ustanovili najin kult," rečem.

"Ja," zgrabi. "In potem nama bodo vse sledili."

"Avtoritete bo bolela glava," rečem.

"Starši bodo znoreli od skrbi," reče.

"Pa sociologi. Pa psihiatri. Pa vera."

"Ves svet se bo obrnil na glavo," prikima ona. "Pa pol vesolja."

"Si predstavljaš vso grmado časopisov, ki bodo pisali o naju?" se spomnim.

"Pa fotografije," našteva. "Pa brskanje po ozadju. Pa pričevanja."

"Kar naenkrat se bodo vsi spomnili, da so naju poznali," rečem. "To se v takih primerih vedno zgodi."

"Po mojem bi bil to krasen motiv za tragedijo," predlaga v poklicno deformirani maniri.

"Pa za slike tudi," pripomnim po svoji lastni.

"Potem bova prišla tudi v filme," reče.

"Ja."

"Pa v šole," našteva.

"Tudi, ja."

"Pa v izročilo," reče.

"V čas," jo dopolnim.

"Gotovo."

"Ves svet bo vedel za naju."

"Pa vesolje."

"Pa večnost. Si predstavljaš, večnost!"

"Ja."

Obmolkneva.

"Ja," tiho reče čez čas. "Življenje bo polno najine smrti. Vseповsod bova samo midva. Ampak v resnici naju ne bo nikjer."

"Kako to misliš - nikjer?" vprašam.

"Tako," reče. "Ne bo naju."

"Zakaj ne?" vprašam.

"Zakaj," reče. "Zakaj neki. Zato pač. Ker bo tako, kot je vedno. Zbudil se boš, se oblekel, spil z mano kavo, mi ukradel zadnjo cigareto in odšel. Tako kot vsakič boš odšel. K njej."

"Ne bom," se šibko poskusim zlagati.

"Daj no," reče. "Daj no. Zakaj neki ne bi? Zakaj bi bila ravno ta sre-

da tista, ko ne bi bil rad z njo? A mi lahko poveš, zakaj? Po mojem ne moreš."

"Lahko," rečem.

"No, zakaj," vpraša.

"Zato, ker se bom zaljubil vate," rečem.

Skozi noč ji zažari hipen smehljaj.

"Joj, mali," reče in me pomilovalno potreplja po licu. "Bodi iskren vsaj s sabo, če že meni ne moreš govoriti resnice. Saj veš, da mi je že zdavnaj vse jasno. Zakaj mi to govoriš, mali."

"Ampak to je res," rečem. "Boš videla."

Obrne se na hrbet in se zastrni v strop.

"Že tako preveč vidim," reče.

"Kaj vidiš?" vprašam.

"Dovolj," reče. "Preveč. Vse. Toliko stvari videvam, da poznam vsak njihov detajl. Vse je domače in vse je isto. Vidim na primer to, da se preprosto nič ne dogaja. Nič se ne spreminja. Vse je tako, kot je bilo že ves čas. Vse."

"Smrt ni ista," rečem.

"Je," reče. "Tudi ona je ista."

"Ne more biti," ugovarjam.

"Kako da ne?" vpraša. "Kaj se mogoče spreminja? Je zdaj lepša, kot je bila prej? Grša? Prijazna ali ne? Nič od tega."

"Ne more biti ista," ponovim.

"Pa je," reče. "Zdaj se pač pogovarjava o njej. Okej, to je drugače. Ampak edino to. Drugo pa je tako kot včeraj, danes, lani, vse dni. Boš rekel, da ni res?"

Molčim. Tudi ona obmolkne.

"Veš kaj," reče čez čas. "Jaz ..."

"Kaj?" vprašam.

Nekaj hipov me nepremično gleda. Hlastno odpre usta, da bi nekaj rekla, vendar si na pol poti premisli in povesi veke.

"Nič," reče in mi zakoplje nos za uho.

"Povej," se odmaknem in ji pogledam v oči.

"Ma, nič ni," reče in spet umakne pogled.

"Povej," vztrajam. "Prosim."

"Nič ni," ponovi. "Mislim – nič pomembnega. Majhna, butasta ideja. Nekaj totalno trivialnega. Pravzaprav se več ne spomnim, kaj sem hotela reči. Pozabi."

"Si prepričana?" vprašam.

"Ja," reče. "Verjemi."

Skloni se nadme in me poljubi na usta.

"Za lahko noč," reče in umakne ustnice, ravno ko hlastnem za njimi.

"Lepo spi, mali."

"Ti tudi."

"Ja."

Zakoplje mi nos pod ključnico in zapre oči. Sam še malo bedim in gledam v strop. Ko zaslišim njeno mirno, enakomerno dihanje, ji sklenem slediti. Položim ji roko okrog pasu in tako ostaneva do jutra. Dolge črne sence se stapljajo z nepremično tišino ves ta čas. Pravzaprav se sploh ne znava pogovarjati.